

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายมาก (Heterogeneous group) กิจกรรมทางธุรกิจที่กว้างขวางตั้งแต่กิจการเจ้าของคนเดียวที่ทำการค้าหรือผลิตสินค้าเกษตรภายในหมู่บ้าน กิจการของกลุ่มคนไม่มากนักที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับออกแบบทางวิศวกรรม หรือเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อตลาดในต่างประเทศ หรือกิจการขนาดกลางที่ผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์ยานยนต์ (Automotive parts) เพื่อจัดจำหน่ายทั้งในตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ขอบเขตการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ก็มีหลายระดับในตลาดต่างๆ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ชนบท ในเขตเมืองตลาดภายในประเทศ ภูมิภาค หรือธุรกิจระหว่างระหว่างประเทศ ซึ่งกิจการในแต่ละประเภทและขอบเขตการทำธุรกิจของผู้ประกอบที่เป็น SMEs ดังกล่าว จึงมีความแตกต่างกันในด้านทักษะ เงินทุน ความซับซ้อนของการทำธุรกิจ การเติบโต ตลอดจนรูปแบบการทำธุรกิจอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ (OECD, 1997)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีจุดแข็งด้านความคล่องตัว ยืดหยุ่น สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์แวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความสามารถและความเชี่ยวชาญด้านทักษะงานฝีมือและงานบริการ (Craftsmanship & Hospitality) และด้านการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย ในขณะที่มีจุดอ่อนด้านการบริหารจัดการธุรกิจ ความสามารถในการพัฒนาสินค้าและบริการ โอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินธุรกิจ และขาดโอกาสทางการตลาดและการเข้าถึงข้อมูลการตลาดเชิงลึก อย่างไรก็ตามรูปแบบการดำเนินธุรกิจสมัยใหม่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งการรับช่วงการผลิต (Outsource) และการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายทางธุรกิจ นอกจากนี้ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังได้รับโอกาสจากนโยบายของรัฐที่ให้ความสำคัญและสนับสนุน สำหรับภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สำคัญได้แก่ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการเปิดเสรีที่อาจก่อให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจสูงขึ้น นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกทั้งในมิติด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมยังเป็นปัจจัยสำคัญที่เพิ่มความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจ

ผู้ประกอบการต้องประยุกต์ใช้หลักการของสตาร์ทอัพเข้าสู่ธุรกิจ นั่นคือ การไม่หยุดนิ่ง คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา และการเพิ่มนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้าสู่ธุรกิจ โดยผู้ประกอบการยุคใหม่ที่ต้องการประสบความสำเร็จนั้นจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ มุ่งมั่นตั้งใจ ริเริ่มสร้างสรรค์ วางแผนธุรกิจเป็น และกล้าเสี่ยงที่จะลงทุนประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นโอกาสที่ดีในการขยายธุรกิจ ต้องปรับตัวเพื่อแข่งขันกับคู่แข่งที่มีมากขึ้นหลายเท่าตัว ฉะนั้นหากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต้องคิดในมุมมองแบบนักธุรกิจ

สตาร์ทอัพให้ได้ ด้วยการคิดค้นสินค้าและบริการที่แปลกใหม่ตลอดเวลา ต้องมองหานวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้กับธุรกิจ สิ่งที่ผู้ประกอบการยุคใหม่ตระหนักในการดำเนินธุรกิจ 4 ประการ คือ ความมุ่งมั่นตั้งใจ (Entrepreneurial Intention) ความคิดริเริ่มธุรกิจ (Business-Idea Initiate) ความรู้ด้านการวางแผนและสร้างตัวแบบธุรกิจที่มีความเป็นไปได้จริงและมีมูลค่าเพิ่ม (Value-Added Business Model and Plan) และความเป็นคนรักที่จะเสี่ยงและเผชิญหน้ากับความท้าทายต่างๆ (Risk and Challenge Lover) โดยหลังจากการศึกษาข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว ความใจสู้และกล้าเสี่ยงถือเป็นหัวใจสำคัญของคนทำธุรกิจ และเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการที่ต้องการประสบความสำเร็จไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยการใช้ความใจสู้และกล้าเสี่ยงนั้น ต้องมีการศึกษาข้อมูลจากงานวิจัยและสถิติต่างๆที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ (สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย, 2559)

เพื่อผลักดันให้ผู้ประกอบการ (Entrepreneurs) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้ประกอบการเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ยุทธศาสตร์ประสบผลสำเร็จ กล่าวคือ ผู้ประกอบการเป็นผู้ริเริ่มทำธุรกิจด้วยความกล้าเสี่ยง และมุ่งมั่น อดสาหะสู่ความสำเร็จโดยก่อร่างสร้างธุรกิจ ผู้ประกอบการจะเสาะแสวงหาโอกาสในการดำเนินธุรกิจ และพยายามอย่างเต็มที่เพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจและตนเอง ลักษณะส่วนตัวของผู้ประกอบการจะมีอิทธิพลมากที่สุดต่อการดำเนินธุรกิจทุกขั้นตอน เพราะลักษณะของผู้ประกอบการจะเป็นสิ่งกำหนดความสำเร็จของกิจการและเป็นแนวพฤติกรรมการดำเนินธุรกิจโดยรวม ในระบบเศรษฐกิจของทุกประเทศต้องการผู้ประกอบการที่มีความกล้าในการริเริ่มธุรกิจใหม่ๆ เหล่านี้ รวมทั้งบุคคลที่กล้าตัดสินใจในการขยายธุรกิจจากธุรกิจขนาดเล็กไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งต้องคอยมองหาโอกาสและยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจของตนได้ตลอดเวลา

ดังนั้นการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่ดีของการเป็นผู้ประกอบการจะทำให้ได้รับข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผน พัฒนา เตรียมความพร้อมทั้งทางด้านทักษะ ด้านเทคโนโลยี และด้านองค์ความรู้ต่างๆ ให้แก่ผู้ประกอบการ ซึ่งจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตของผู้ประกอบการทั้งขนาดกลางและขนาดย่อม อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการดำเนินกลยุทธ์ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ แก่ศูนย์บ่มเพาะฯ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจคุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สมมติฐานการวิจัย

โมเดลโครงสร้างองค์ประกอบเชิงสำรวจคุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านการพัฒนา ด้านพันธมิตร ด้านสร้างสรรค์ และด้านพัฒนาอารมณ์สู่ความสำเร็จ

ขอบเขตทางการวิจัย

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ เข้ารับการอบรมโครงการทักษะวิชาชีพ ของศูนย์บ่มเพาะเพื่อการพัฒนาธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี โดยแต่ละหลักสูตรจะใช้เวลาในการอบรม จำนวน 15 สัปดาห์ (90 ชั่วโมง) จำนวน 5 หลักสูตร 1) หลักสูตรเครื่องประดับศิริภรณ์ 2) หลักสูตร การทำหุ่นกระบอกไทย 3) หลักสูตร Electric Guitar Repair 4) หลักสูตร Leather Workshop 5) หลักสูตร การทำธุรกิจกาแฟ รวมทั้งสิ้น 57 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตร Yamane (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 50 คน

2. ด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความมุ่งมั่นในความสำเร็จ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านศักยภาพการจัดการธุรกิจ ด้านความกล้าเสี่ยง และด้านการแสวงหาความรู้และโอกาสทางธุรกิจ

3. ด้านพื้นที่และระยะเวลา พื้นที่ศูนย์บ่มเพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ดำเนินการวิจัยในระหว่างเดือนตุลาคม 2558 - ธันวาคม 2559

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะดีของผู้ประกอบการ มาเป็นพื้นฐานในการดำเนินการคัดเลือก/ กลั่นกรองผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการของศูนย์บ่มเพาะฯ
2. นำเอาแบบอย่างพฤติกรรมที่ดีของผู้ประกอบการไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริง
3. นำแนวทางการวางแผน การแก้ปัญหา อุปสรรค และการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้เป็นผู้ประกอบการอย่างยั่งยืน